

FESTIVAL LJUBLJANA - Gostovanje gledališča Regio iz Torina

Razkošna Traviata

LJUBLJANA – V okviru 67. **Festivala Ljubljana** smo v sredo prisluhnili Verdijevi operi *La traviata* (1853) v izvedbi gledališča Teatro Regio iz Torina. Gostovanje pomembne glasbene ustanove, ki se na italijanski sceni odlikuje po bogati in kvalitetni ponudbi, je nov korak v kulturnem sodelovanju med Italijo in Slovenijo: **Darko Brlek**, direktor **ljublanskega festivala**, in Paolo Trichilo, italijanski veleposlanik v Sloveniji, sta uvodoma poudarila odlične odnose med **Festivalom Ljubljana**, Veleposlaništvom Italije in Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji. Skupna pobuda je imela mednarodni odziv, saj je Cankarjev dom po Brlekovih besedah napolnilo veliko število poslušalcev iz Italije, Avstrije in Hrvaške. K zelo dobremu obisku je pripomogel sloves danes že klasične postavitve, ki sta jo nemški režiser Henning Brockhaus in češki scenograf Josef Svoboda pripravila leta 1992 za Sferisterio v Macerati, odtlej pa potuje po vsem svetu.

Brockhaus je v številnih intervjujih izpostavil, da se je želel izogniti realizmu Dumasovega romana *Dama s kamelijami* (1848), na katerem sloni opera: režija in scenografija se tako kot glasba opirata na aluzije, in tako izpostavljata razne motive, ne da bi jih podrobneje obdelala. V prvem preludiju na primer protagonist Alfredo Germont nastopi na sceni, medtem ko je zatopljen v branje, in lahko domnevamo, da tako kot v Dumasovem romanu prebira pisma pokojne ljubice. Režiserjeva odločitev se v resnici bolj kot na literarno podlago navezuje na glasbeno dogajanje, saj je Giuseppe Verdi v prvi del preludija postavil melodijo, ki jo je razvil šele v tretjem dejanju, ko operna protagonistka umira. Tudi ogromno ogledalo, ki nekoliko nagnjeno

odseva dogajanje na odru in se v zadnjih taktih obrne proti publiku v razsvetljeni dvorani, ima pomembno simbolno funkcijo: tako kot meščani v romanu brez sramu zijajo v protagonistkine osebne predmete, ki jih po njeni smrti prodajajo na dražbi, tako tudi gledalci nezavedno prevzemamo vlogo voajerjev, ko opazujemo njeno propadanje in smrt. Ogledalo brechtovsko razbije gledališko iluzijo, saj nas po dveh urah razkošnih prizorov, čudovite glasbe in ganljive zgodbe surovo povrne v realnost. Zanimive so tudi živopisne tapiserije, ki s pomočjo ogledala ustvarjajo večdimenzionalne svetove: veliki plesni in pevski prizori se v ritmu valčka vrtijo na erotičnih poslikavah, ki so nastale po vzoru italijanskega slikarja Giovannija Boldinija, v komornih scenah pa se pojavita idilično podeželje z marjeticami in stena s črno-belimi družinskimi portreti. Le zadnji prizor, kjer je celo glasba le bled odsev prejšnjega dogajanja, se odvija na golem prizorišču.

Dirigent Donato Renzetti je poskrbel, da tempo ni nikoli zastal, posebno pozornost pa je namenil tudi kvaliteti zvoka, tako da je vsak barvni odtenek lepo prišel v ospredje. Ruska sopranistka Marija Mudrjak (Violetta Valéry) je svojo vlogo odlično poustvarila na igralski ravni, saj je uspešno prikazala protagonistkin psihološki razvoj od lahkoživke do zaljubljenе ženske, ki se odpove ljubezni in sreči, da ne bi oskrunila družinske časti svojega ljubega. Manj je prepričala kot pevka: po izvrstni izvedbi cabalette *Sempre libera* v prvem dejanju, kjer je pokazala solidno tehniko v izvajanju zahtevnih pasaj, je začela kazati znake utrujenosti – to sta izdajala mestoma negotova intonacija in šibek glas. Nedvomno bi take spodrsiljave lahko

pripisali nezrelosti, saj je Mudrjakova nasezadnje stara le 25 (!) let: upati je treba, da bo z glasom ravnala previdno, saj ima v rokah vse adute za uspešno kariero. Zadnje čase se je namreč ustalila nespametna in za glas nevarna navada, da se zahtevne vloge dodeljujejo mladim in neizkušenim pevcem.

Na vokalni ravni sta se bolje odrezala tenorist Giulio Pelligra (Alfredo Germont) in predvsem baritonist Giovanni Meoni (Giorgio Germont). Prvega odlikuje uravnoteženo petje, saj je Pelligra s svojim svetlim in lirčnim glasom zmožen preglasiti orkester, pri tem pa ohranja plemenit izraz in toplino. Take in podobne značilnosti na najvišji ravni obvlada tudi Giovanni Meoni, ki je s svojim polnim glasom po vzoru stare pevske šole popolnoma nadkrilil kolege. Kar vedno znova preseneča, je njegovo fraziranje, saj ga smiselno oblikuje na podlagi dinamike in besedila: v sebi učinkovito združuje ostrino in toplino kompleksnega lika, ki ga je težko spregledati, ravno to dvojnost pa je najbolje izrazil v ariji *Di Provenza il mar, il suol*. Meoni je bil nesporna zvezda večera, kar je še dodatno oplemenitilo zanimivo in večplastno postavitve z impresivnimi prizori. Čeprav je Brockhausova režija že nekoliko zastarela, je nabit polna Gallusova dvorana dokaz, da je opera *La traviata* v nasprotju z glavno junakinjo še čila in zdrava, to se pravi še vedno aktualna.

Sara Zupančič

Ruska sopranistka Marija Mudrjak je svojo vlogo odlično poustvarila na igralski ravni, manj je prepričala kot pevka

Živopisne tapiserije s pomočjo ogledala ustvarjajo večdimenzionalne svetove